

แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7

จังหวัดพิษณุโลก*

วิฑูรย์ หาทอม^{1*} ประจวบ ขวัญมัน²

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

*Corresponding author e-mail: mogzax@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 210 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครื่อชี้และมอร์แกน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (2) ปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พบมากที่สุด คือ สถานศึกษาไม่มีกรอบหรือเครื่องมือในการประเมินตนเองอย่างชัดเจนเป็นของตนเองในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา (3) แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า 1) ควรมีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมและหลากหลายช่องทาง 2) ควรชี้แจงเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการหรือแผนงบประมาณของสถานศึกษาให้รับทราบอย่างทั่วถึง 3) ควรมีการกำหนดแผนงาน โครงการตัวชี้วัด ของกิจกรรมให้สอดคล้องกับประเด็นพิจารณาและมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดและประกาศใช้ 4) ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษา และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) ควรกำหนดมาตรการการติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน 6) ควรมีการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนรับทราบอย่างทั่วถึงและหลากหลายช่องทาง

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา; การดำเนินงาน; ระบบประกันคุณภาพภายใน

* Received: 23 April 2024, Revised: 9 August 2024, Accepted: 13 August 2024

Guidelines Development the Operations of Internal Quality Assurance Systems in Schools Affiliated with the Special Education Center, Efficiency Promotion Network 7, Phitsanulok

Wittawat Hahom^{1*} Prajob Kwanmun²

¹Master of Education in Educational Administration, Kamphaeng Phet Rajabhat University

²Lecturer of Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: mogzax@gmail.com

ABSTRACT

This study aimed to examine the conditions and challenges of implementing an internal quality assurance system in schools and to explore ways to improve these processes within schools under the Special Education Center, Efficiency Promotion Network 7, Phitsanulok. The sample included 210 administrators and teachers, selected using Krejcie and Morgan's sample size determination and stratified sampling methods. Data providers included 17 experts, utilizing the Delphi technique. The tools employed were questionnaires and interviews, with data analyzed using frequency (f), percentage (%), mean ($\bar{x}$), and standard deviation (S.D.). The research found that: (1) the overall condition of the internal quality assurance system operations within schools was at a lowest level, with the lowest mean score in the area of evaluation and inspection of internal educational quality; (2) the most common problem in the operations of the internal quality assurance system was that schools lacked a clear, self-defined framework or tool for self-assessment to monitor and improve the institution; (3) recommended guidelines to enhance the operations of the internal quality assurance system include: 1) analyzing the context of the school by allowing all stakeholders to participate through various channels, 2) clearly communicate the development of operational plans or budget plans to all parties, 3) align activity plans, projects, and indicators with the considerations and standards set and announced by the school, 4) enable all sectors to participate in the assessment of educational standards development and quality inspection, 5) establish clear measures for monitoring performance in conjunction with the school's committee, and 6) report self-assessment results to the parent organization and the public through various channels.

Keywords: Guidelines development; Operations; Internal quality assurance system

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษา มีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐานแม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนักนักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษาซึ่งหมายถึงผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนทุกคนในสถานศึกษาต้องคำนึงถึงตลอดเวลาไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใดหรือโครงการใดก็ตามผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวังกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในชนบท (พระมหากิตติศักดิ์ สิริวิฑูมโก (หนูสุรา), 2562)

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เพื่อให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2561 สนองต่อนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต ประกอบกับนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน (ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน) มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ให้ใช้กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2561 เป็นกรอบในการวางแผนและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่มุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษารวมถึงการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยดำเนินการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของแผนงานโครงการกิจกรรมที่ได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับใหม่ และปรับแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายใต้กรอบ 3 มาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ มีความสอดคล้องกับมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ที่ สมศ. จะนำมาใช้เป็นกรอบมาตรฐานที่จะเกิดขึ้นต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

จากการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาเน้นการประกันคุณภาพจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก ซึ่งมีการดำเนินการที่สอดคล้องกันอยู่ ทั้งนี้ในการดำเนินการภายนอกนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาระดับชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบายซึ่งสถานศึกษาเองนั้นสามารถที่จะกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษาด้วย จากการศึกษากิจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ยังประสบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ ได้แก่ ผู้บริหารบางศูนย์การศึกษาพิเศษยังขาดประสบการณ์ในการทำงาน ครู บุคลากรทางการศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและขาดแคลนบุคลากร และยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ รวมทั้งขาดแคลนงบประมาณที่จะนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งปัญหาเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและมาตรฐานการศึกษา หรืออาจส่งผลกระทบต่อปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา (ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดพิษณุโลก, 2566)

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก เพื่อผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลกนำไปใช้พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนของศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 9 ศูนย์ จำนวน 470 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนของศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 9 ศูนย์ จำนวน 210 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้จังหวัดเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้นภูมิ และได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นให้ได้สัดส่วนเท่ากัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Multiple Responses) ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยหาคุณภาพของแบบสอบถาม ซึ่งได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.859

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามด้วยตัวเอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลได้ทั้งหมด จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การแจกแจงความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เนื่องจากเป็นจำนวนที่จะมีอัตราการคลาดเคลื่อนน้อยมาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำผลจากการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากำหนดเป็นกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมเนื้อหา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และจัดบันทึกด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ได้ทั้งหมด จำนวน 17 ท่าน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่และจัดลำดับ

ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม

ที่	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.98	0.36	มาก
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.65	0.54	มากที่สุด
3	ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.49	0.59	มาก
4	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.63	0.65	มาก
5	ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.40	0.17	มาก
6	ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.21	0.19	มาก
รวมเฉลี่ย		4.23	0.25	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้าน เรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา ตามลำดับ และด้านที่ต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก

จากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก พบปัญหาที่มากที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานในการกำหนดจัดทำมาตรฐานของสถานศึกษาแต่ครูยังไม่ได้ศึกษาเท่าที่ควร ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการกำหนดและจัดทำแผนที่ชัดเจนแต่ยังไม่ชัดเจน ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ให้ความสำคัญของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษาไม่มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่อง ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาไม่มีกรอบหรือเครื่องมือในการประเมินตนเองอย่างชัดเจน เป็นของตนเองในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาไม่มีการอบรมและประชุมชี้แจงแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ตอนที่ 3 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก

จากการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่สูงสุด ดังนี้ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมและหลากหลายช่องทาง ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควรชี้แจงเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการหรือแผนงบประมาณของสถานศึกษาให้รับทราบอย่างทั่วถึง ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการกำหนดแผนงาน โครงการ ตัวชี้วัด ของกิจกรรมให้สอดคล้องกับประเด็นพิจารณาและมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดและประกาศใช้ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อ

พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควรกำหนดมาตรการการติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ควรมีการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนรับทราบอย่างทั่วถึงและหลากหลายช่องทาง

อภิปรายผล

1. สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งอาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาต้องจัดให้มีการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในขึ้น เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2661 และการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษขึ้นใหม่ เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา ให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน อันเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้กับผู้เรียนและผู้บริการมีความมั่นใจว่าการศึกษาที่ได้รับนั้น มีคุณภาพมาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สวัสดิ์ โคตรสมบัติ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาที่ร้อยตรีรัฐพงศ์ โยธารัตน์ และคณะ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอลาดยาวเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2 ตามหลักธรรมพละ 5 พบว่า สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอลาดยาว เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา รองลงมา คือ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. ปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ สถานศึกษาไม่มีกรอบหรือเครื่องมือในการประเมินตนเองอย่างชัดเจนเป็นของตนเองในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษาขาดการวางแผนตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา และยังขาดการจัดทำแผนปฏิทินติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาขาดการกำหนด

วิธีการหรือแนวทางเพื่อการตรวจสอบคุณภาพตามข้อกำหนดของสถานศึกษา จึงทำให้วิธีการรูปแบบไม่เหมาะสมกับการนิเทศติดตามของคณะกรรมการนิเทศติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาตามแผนโครงการ ผู้บริหารและครูผู้สอนขาดเครื่องมือเพื่อการประเมินมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน จึงทำให้ไม่มีวิธีการกำกับอย่างจริงจังและไม่มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของพื้นที่ ทั้งนี้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา ศุภปริญา และพศิน แดงจวง (2560) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านห้วยยา อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษายังไม่มีกระบวนการที่ชัดเจนในการพัฒนาการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องยังไม่มีกระบวนการส่งเสริมแนวคิดเรื่องกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุชนะ พูลสมบัติ (2565) ได้ศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก งานด้านการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษา ขาดการกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง ขาดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ในการตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมและหลากหลายช่องทาง ควรชี้แจงเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการหรือแผนงบประมาณของสถานศึกษาให้รับทราบอย่างทั่วถึง มีการกำหนดแผนงาน โครงการ ตัวชี้วัด ของกิจกรรมให้สอดคล้องกับประเด็นพิจารณาและมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดและประกาศใช้ ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษาและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ควรกำหนดมาตรการการติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน และควรมีการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนรับทราบอย่างทั่วถึงและหลากหลายช่องทาง ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและวางแผนในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีส่งผลให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้รับการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาหะมะบาอรี มาซอ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า 1) ผู้บริหารควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา 2) ผู้บริหารควรติดตามตรวจสอบประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และ 3) ควรเผยแพร่ผลการประเมินตนเองเพื่อการพัฒนา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี วรวรรณ (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา 1) ควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม บริหารตามโครงสร้างและบริบทโรงเรียน 2) ควรมีการระดมความคิดในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ส่งเสริมการจัดกิจกรรม โครงการตามแผนพัฒนาการศึกษา 4) ควรแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) ควรมีการแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ 6) ควรมีการแต่งตั้งกรรมการเพื่อทำการรายงานผลการประเมินตนเองตามสถานศึกษากำหนด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1 สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำรูปแบบการดำเนินงาน และศึกษาปัจจัยส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.2 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการอบรมข้าราชการครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีความรู้เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจและทราบแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะระดับองค์กร

2.1 ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก ควรมีการศึกษาวินิจฉัยเกี่ยวกับการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

2.2 ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก ควรทำการศึกษาวินิจฉัยประเมินโครงการ การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก ควรมีการจัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและมีการนิเทศ ติดตามการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะระดับบุคคล

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ควรทำการศึกษาวินิจฉัยเกี่ยวกับแนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเอง (SAR Online) ของสถานศึกษา

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา ให้ครอบคลุมตามประเด็นตัวชี้วัดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.3 สถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ควรสร้างความตระหนักและความเข้าใจแก่บุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ควรมีการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมประสิทธิผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารการศึกษาพิเศษ

4. ควรทำการศึกษาวิจัยประเมินโครงการ การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ

5. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการเขียนรายงานการประเมินตนเอง (SAR Online) ของสถานศึกษา สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ

6. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก และสามารถนำไปพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยสรุปออกมาเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2561). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ. รัตน์เทรตติง.
- ชูษณะ พูลสมบัติ. (2565). *ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พระมหากิตติศักดิ์ สิริวิฑูมโก (หนูสุรา). (2562). *การพัฒนากระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณแก่น*, 6(3), 380-381.
- มยุรี วรวรรณ. (2563). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยม วัดหนองแขม*. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาหะมะบาอริ มาขอ. (2564). *การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 3*. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- รัตนา ศุภปริญา และพศิน แดงจวง. (2560). *แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน บ้านห้วยยา อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่*. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*, 8(1), 84-91.

- ว่าที่ร้อยตรีรัฐพงศ์ โยธารัตน์ และคณะ. (2566). แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
อำเภอลาดยาวเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ตามหลักธรรมพละ 5.
วารสารพุทธมคัศ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวสุวิกลิตาราม, 8(1), 167-168.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดพิษณุโลก. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566*. พิษณุโลก:
ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดพิษณุโลก.
- สวัสดี้ โคตรสมบัติ. (2560). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 14(65),
155-164.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities".
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.